

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY I MIASTA WITKOWO
za lata 2024 – 2025**

Witkowo, 08.06.2026 r.

OPRACOWANIE:

mgr inż. Piotr Janowicz - inspektor ds. ochrony środowiska i gospodarki wodnej
Urzędu Gminy i Miasta w Witkowie

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE	3
2. REALIZACJA PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA ZADAŃ DO REALIZACJI..	4
2.1. Gospodarka wodno – ściekowa	4
2.1.1. Gospodarka wodna	4
2.1.2. Gospodarka ściekowa	6
2.2. Ochrona gleb i powierzchni ziemi	10
2.3. Gospodarka odpadami	11
2.3.1. Gospodarowanie odpadami komunalnymi	11
2.3.2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Chłądowie	16
2.3.3. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie	17
2.4. Ochrona powietrza atmosferycznego	18
2.5. Ochrona przed hałasem	22
2.6. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	23
2.7. Ochrona przyrody	23
2.8. Wykorzystanie energii odnawialnej	24
2.9. Ochrona przed skutkami poważnych awarii, bezpieczeństwo chemiczne i biologiczne oraz klęski żywiołowe	24
2.10. Edukacja ekologiczna	24
3. PODSUMOWANIE	26

1. WPROWADZENIE

Na podstawie art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 647) organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminny program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Gminny program ochrony środowiska uchwała rada gminy. Program ochrony środowiska ma charakter kierunkowy, wyznaczone i opisane w nim zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne są wytyczną dla realizowania polityki środowiskowej na terenie gminy w ciągu 4 lat z perspektywą na cztery kolejne lata. Programy ochrony środowiska uwzględniają dziesięć obszarów interwencji: ochronę klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarkę wodno-ściekową, zasoby geologiczne, gleby, gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami. Dokument uwzględnia także zagadnienia adaptacji do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* z wykonania gminnego programu ochrony środowiska **organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie gminy**. Następnie raporty te są przekazywane przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu. Niniejszy raport został przedstawiony Radzie Miejskiej w Witkowie w dniu 28.05.2026 roku na XXXIII sesji Rady, a następnie przekazany Zarządowi Powiatu Gnieźnieńskiego.

Sporządzanie raportów z gminnych programów ochrony środowiska pozwala na ocenę postępu wdrażania przewidzianych do realizacji zadań na terenie gminy.

Uchwałą Nr XXXIV/274/2021 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 29 grudnia 2021 roku przyjęto „**Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Witkowo na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029**”. Uchwałą Nr XXVII/186/2025 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 30 grudnia 2025 roku uchwalono „**Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Witkowo na lata 2026 – 2029 z perspektywą do roku 2033**”. Program stanowi kontynuację przyjętych założeń określonych w poprzednim programie ochrony środowiska oraz dokonuje aktualizacji wskazanych zadań i priorytetów, które wynikają z dostosowania do nowych przepisów prawnych i wymogów w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz uwarunkowań społecznych i gospodarczych.

Niniejszy **Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy i Miasta Witkowo**, zwany dalej **Raportem**, obejmuje zadania zrealizowane na terenie Gminy i Miasta Witkowo w okresie od **01.01.2024 r. do 31.12.2025 r.**, przedstawione z podziałem, analogicznie do treści Programu ochrony środowiska, na działania w zakresie:

- gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrony powierzchni ziemi i gleb,
- gospodarki odpadami,
- ochrony powietrza,
- ochrony przed hałasem,
- promieniowania elektromagnetycznego,
- ochrony przyrody,
- wykorzystania energii odnawialnej,
- ochrony przed skutkami poważnych awarii i klęsk żywiołowych oraz bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego,
- edukacji ekologicznej.

Raport sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w **Programie ochrony środowiska**. Dane podstawowe do wykonania Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Witkowo stanowią głównie informacje znajdujące się w zasobach Urzędu Gminy i Miasta w Witkowie, informacje własne, sprawozdania opisowe z realizacji budżetu, informacje statystyczne GUS, informacje pozyskane z jednostek organizacyjnych UGiM Witkowo oraz informacje z innych dostępnych źródeł.

2. REALIZACJA PRZYJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA ZADAŃ DO REALIZACJI

2.1. Gospodarka wodno – ściekowa

2.1.1. Gospodarka wodna

W 2024 roku zrealizowano następujące zadania w zakresie sieci wodociągowych:

- przebudowano odcinek o dł. 12 mb wodociągu wraz z montażem hydrantu w Mielżynie przy ul. Szkolnej;
- wybudowano odcinki sieci wodociągowej w Witkowie przy ul. Młyńskiej o dł. 50 mb; w m. Dębina o dł. 141 mb, w m. Ruchocinek o dł. 162 mb; w m. Chładowo o dł. 144 mb; w m. Wiekowo o dł. 300 mb i w m. Małachowo Szemborowice o dł. 84 mb.

Łączne koszty wykonanych prac w wysokości 88.438,00 zł pochodziły w całości ze środków budżetu Gminy i Miasta Witkowo.

W 2025 roku w ramach zadania „Budowa sieci wodociągowych” wykonano następujące zadania:

- Chładowo – budowa sieci o długości 84 mb,
- Witkowo, ul. Chrobrego – budowa sieci o długości 54 mb,
- Dębina/Strzyżewo Witkowskie – budowa sieci o długości 440 mb,
- Skorzęcin Piłka – budowa sieci o długości 905 mb,
- Strzyżewo Witkowskie – budowa sieci o długości 450 mb,
- Witkowo, ul. Dworcowa – budowa sieci o długości 198 mb,
- Ługi, gmina Powidz – budowa sieci o długości 270 mb (sieć włączona do administrowania przez ZGK Witkowo).

Łączne koszty wykonanych prac w wysokości 269.445,00 zł pochodziły ze środków budżetu Gminy i Miasta Witkowo i dotacji w wysokości 80.000,00 zł z budżetu Gminy Powidz oraz dodatkowo koszty pochodziły od właścicieli nieruchomości.

W latach 2023-2025 realizowano zadanie polegające na modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w Witkowie i modernizacji Centralnej Przepompowni Ścieków w Witkowie przy ul. Jasnej. Zakres przedsięwzięcia obejmował m.in. modernizację stacji uzdatniania wody, rozbudowę systemu filtracji, odnowienie systemu napowietrzającego, wymianę systemu hydroforowego, zmianę systemu płukania filtrów, wymianę wyeksploatowanych urządzeń, wyprawienie i zabezpieczenie betonów, montaż nowych wózków i koszy przelewowych, instalację suwnic i montaż nowych, energooszczędnych pomp. Wykonany został remont budynku przepompowni ścieków oraz termomodernizacja i montaż ogniw fotowoltaicznych. Obiekt Stacji Uzdatniania Wody w Witkowie został wyposażony w panele fotowoltaiczne. Koszt realizacji całego zadania to kwota 6.192.850,00 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 5.000.000,00 zł. Zakończenie zadania planowane jest w I kwartale 2026 roku.

Wg stanu na dzień 31.12.2025 r. na terenie Gminy Witkowo długość czynnej sieci wodociągowej magistralnej (przesyłowej) wynosiła 180,1 km, a liczba przyłączy do sieci wodociągowej od budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 3.185 szt.

W latach 2024-2025 na terenie Gminy Witkowo wybudowano 1,8 km sieci wodociągowej oraz wykonano 106 przyłączy wodociągowych do budynków.

Zużycie wody na terenie Gminy Witkowo w latach 2024-2025 przedstawia poniższa Tabela.

Rok	Gospodarstwa domowe i indywidualne gospodarstwa rolne	Przemysł	Pozostałe	Razem
2024	512.000	72.000	90.000	674.000
2025	507.200	67.500	78.200	652.900

Tabela 1. Zużycie wody na terenie Gminy Witkowo w tys. m³ w latach 2024-2025

Prace w zakresie konserwacji i odbudowy rowów melioracyjnych oraz konserwacji urządzeń melioracyjnych realizowane były przez **Gminną Spółkę Wodną w Witkowie**.

Działalność Spółki Wodnej na terenie Gminy Witkowo obejmuje swoim zasięgiem obszar ok. 7.527 ha, w tym 6.733 ha gruntów ornych, 794 ha łąk i 173,07 km rowów melioracji

szczegółowej, do których odprowadzana jest woda z drenażu oraz wody opadowe i roztopowe.

W 2024 roku w ramach działalności Spółki Wodnej wykonano konserwację 19,89 km rowów melioracyjnych, usunięto 37 awarii sieci drenarskich, oczyszczono 28 studni drenarskich, udrażniano i czyszczono 20 przepustów, usuwano powstałe na ciekach zatory bobrowe i powstałe w wyniku wiatrołomów oraz uzupełniono 7 przykryć i 4 kręgi na studniach. **W 2025 roku** w ramach działalności Spółki Wodnej wykonano konserwację 27,68 km rowów melioracyjnych, usunięto 6 awarii drenarskich, oczyszczono 11 studni drenarskich, udrażniano i czyszczono 8 przepustów, usuwano powstałe na ciekach zatory bobrowe i powstałe w wyniku wiatrołomów oraz uzupełniono 7 przykryć i 6 kręgów na studniach drenarskich.

Gmina Witkowo w okresie sprawozdawczym przekazywała środki finansowe na działalność Gminnej Spółki Wodnej w Witkowie. **W 2024 roku** udzielono dotację Gminnej Spółce Wodnej w Witkowie w kwocie 30.000,00 zł na konserwację rowów melioracyjnych szczegółowych w m. Odrowąż (rów „R-G”) o długości 3.700 mb i Gorzykowo (rów „R-BB4”) o długości 150 mb. **W 2025 roku** udzielono Spółce Wodnej w Witkowie dotację w kwocie 40.000,00 zł na konserwację rowów melioracyjnych szczegółowych w m. Mielżyn (rów „R-G”) o długości 2.000 mb, Mielżyn (rów „R-G14”) o długości 300 mb i Królewiec (rów „R-30f”) o długości 1.300 mb.

Działalność Spółki Wodnej w Witkowie, przy dofinansowaniu ze środków Wojewody Wielkopolskiego, Marszałka Województwa Wielkopolskiego, Starosty Gnieźnieńskiego i Burmistrza Gminy i Miasta Witkowo, przyczyniła się do poprawy warunków utrzymywania rowów melioracji szczegółowej, urządzeń melioracji i odwadniania gruntów rolnych, co korzystnie wpłynęło na gospodarowanie gruntami rolnymi i działkami przyległymi do tych gruntów na terenach zabudowanych.

W 2025 roku zrealizowano zadanie pn. „**Odbudowa ziemnego stawu w miejscowości Mąkownica**”. Zakres prac obejmował wykonanie kompleksowych robót ziemnych oraz zagospodarowanie terenu wokół zbiornika. Koszt zadania wyniósł 185.582,40 zł. Całość zadania została sfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW 2014–2020. Głównym celem przedsięwzięcia była poprawa gospodarki wodnej oraz retencji wody na terenie Gminy Witkowo, co ma ogromne znaczenie w kontekście zmian klimatycznych i dbałości o zasoby naturalne. Dzięki odbudowie stawu w Mąkownicy możliwe będzie nie tylko efektywniejsze gromadzenie wody opadowej, ale również zwiększenie różnorodności biologicznej lokalnego ekosystemu. Takie działania sprzyjają rozwojowi siedlisk dla wielu gatunków roślin i zwierząt wodnych, poprawiają mikroklimat oraz wzmacniają naturalną odporność terenu na okresowe susze.

Na terenie Gminy Witkowo funkcjonuje **kąpielisko strzeżone na Jeziorze Niedźgieł na terenie Ośrodka Wypoczynkowego w Skorzęcinie**, które uchwałami Rady Miejskiej w Witkowie Nr LXV/473/2024 z dnia 26.03.2024 r. i Nr XIV/93/2025 z dnia 27.03.2025 r. zostało wpisane do wykazu kąpielisk na terenie Gminy i Miasta Witkowo. Badania laboratoryjne w zakresie czystości wody, wykonywane przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Gnieźnie, wykazywały, że woda w kąpielisku spełniała wymagania higieniczno-zdrowotne oraz nadawała się do kąpieli i uprawiania sportów wodnych. Przeprowadzane klasyfikacje jakości wody w kąpielisku na podstawie czteroletnich badań wykazywały jakość wody doskonałą. W krótkim okresie od 31.07.2025 roku do 02.08.2025 roku na kąpielisku był zakaz kąpieli, którego przyczyną było przekroczenie parametrów mikrobiologicznych. Natychmiastowe działania podjęte przez organizatora kąpieliska poprzez umieszczenie informacji o zakazie kąpieli przy kąpielisku, ustalenie przyczyn zanieczyszczenia, podjęcie działań dla ochrony zdrowia ludzkiego i poprawy jakości wody, rozpowszechnienie informacji o zakazie za pomocą środków masowego przekazu, spowodowały, że po 3 dniach kąpielisko było ponownie otwarte, a woda nadawała się do kąpieli i uprawiania sportów wodnych.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia z ujęć wody na terenie Gminy Witkowo wykonywane systematycznie przez Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Gnieźnie za miniony okres były również pozytywne. Informacje o wynikach badań wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi zamieszczano na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta w Witkowie.

W okresie sprawozdawczym uwzględniano przyjęty Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 lipca 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2022 r., poz. 5235) **obszar ochronny**

zbiornika wód śródlądowych – jeziora Niedziegiel w prowadzonych postępowaniach i realizowanych zadaniach.

W listopadzie 2022 roku w Wilczynie podpisano list intencyjny dotyczący podjęcia współpracy w zakresie realizacji zadania pn. **„Zwiększenie retencji i ochrony przeciwpowodziowej środkowej Warty poprzez wykorzystanie potencjału zbiorników powyrobiskowych w zlewni Biskupiej Strugi oraz przystosowanie Kanału Ślesińskiego do przerzutu wód”**.

List został podpisany przez przedstawicieli Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, ZE PAK S.A. w Koninie, samorządu Województwa Wielkopolskiego, powiatu słupeckiego i gnieźnieńskiego, Gminy i Miasta Witkowo, pozostałych gmin zainteresowanych realizacją przedsięwzięcia oraz Lasów Państwowych Nadleśnictwo Miradz.

Celem podpisania listu jest konieczność przywrócenia zasobów wodnych w jeziorach Powidzkiego Parku Krajobrazowego i na obszarach przyległych oraz poprawy stosunków hydrologicznych w tym rejonie, zwiększenie retencji na terenie wschodniej Wielkopolski mające znaczenie dla środowiska, rolnictwa, leśnictwa i gospodarki wodnej na tym terenie, a także wykorzystanie zbiorników pokopalnianych do prowadzenia gospodarki retencyjnej i przeciwpowodziowej. Zadanie polegać będzie przede wszystkim na skierowaniu wód z rzeki Warty z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury ZE PAK S.A. do zbiorników po odkrywkach Kazimierz Północ i Józwin IIb celem przyspieszenia odbudowy poziomów wodonośnych, które uległy obniżeniu na skutek funkcjonującego w tym rejonie leja depresji, co w konsekwencji przełoży się na podniesienie poziomów zwierciadeł wód w jeziorach w rejonie Powidzkiego Parku Krajobrazowego. Na realizację tego zadania zaplanowano środki finansowe przez ZE PAK S.A. w Koninie oraz poszczególne instytucje i samorządy.

Na podstawie powyższego porozumienia w 2025 roku przygotowano aneks listu intencyjnego z 2022 roku, obejmujący m.in. nowy podział zadań i sposób finansowania najważniejszych inwestycji. Projekt odbudowy zasobów wodnych we wschodniej Wielkopolsce będzie kontynuowany. Wspólnie z Wodami Polskimi, Urzędem Marszałkowskim, samorządami, ZE PAK S.A. został poczyniony ważny krok w kierunku przywrócenia porozumienia w sprawie realizacji projektu ratowania zanikających jezior Pojezierza Gnieźnieńskiego.

Problem deficytu wód na obszarze wschodniej Wielkopolski oraz Pojezierza Gnieźnieńskiego jest złożony i zróżnicowany ze względu na specyfikę poszczególnych regionów, których dotyczy. Obok czynników klimatycznych, do osuszania jezior przyczyniła się wieloletnia presja antropogeniczna, obejmująca: górnictwo odkrywkowe, melioracje (m.in. odwadniające użytki zielone), regulacje koryt rzecznych, bezzwrotne pobory wód podziemnych na cele gospodarcze i komunalne, wycinkę lasów, osuszanie bagien, zmiany klimatyczne itd.

Od 2023 roku kopalnia ZE PAK S.A. przygotowuje dokumentację dla powyższego zadania, a przed Wójtem Gminy Kazimierz Biskupi toczy się postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej. W ramach Funduszu na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji (środki UE) dostępne są fundusze, które można będzie pozyskać na dofinansowanie tego przedsięwzięcia. W tej sytuacji, zakładając wsparcie finansowe i techniczne ze strony kopalni (ZE PAK) oraz merytoryczne ze strony Wód Polskich, ale też innych instytucji, rolę lidera może przyjąć Stowarzyszenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego.

2.1.2. Gospodarka ściekowa

Ścieki komunalne z terenu Gminy Witkowo odprowadzane są do **mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Małachowie Wierzbicany** o max. przepustowości 2.400 m³/dobę. Równoważna liczba mieszkańców dla tej oczyszczalni wynosi 11.760 RLM. W części mechanicznej następuje oddzielenie od ścieków surowych większych zanieczyszczeń, tzw. skratek. Następnie ścieki kierowane są do piaskownika, w którym następuje oddzielenie od ścieków piasku. Skratki po higienizacji wapnem chlorowanym są odwadniane, prasowane i wywożone na składowisko odpadów. Piasek również wywożony jest na składowisko odpadów. Po tych procesach następuje biologiczne oczyszczanie ścieków w reaktorach typu SBR (4 szt.), które działają w oparciu o proces osadu czynnego. Proces biologicznego oczyszczania ścieków odbywa się w cyklu 24 lub 12 godzinnym, w którym występuje 5 faz:

I faza: napełnianie reaktora ściekami z jednoczesnym powolnym mieszaniem bez

dostępu tlenu, następuje proces defosfatacji,

II faza: równoczesne napełnianie ścieków w reaktorze oraz ścieków dopływających, następuje proces nityfikacji i denityfikacji,

III faza: napowietrzanie ścieków wraz z mieszaniem zawartości reaktora do momentu zakończenia procesu nityfikacji i denityfikacji,

IV faza: procesy mieszania i napowietrzania zostają zakończone, następuje sedimentacja osadu czynnego,

V faza: odprowadzanie oczyszczonych ścieków do odbiornika, którym jest rów melioracyjny, z jednoczesnym spustem osadu czynnego do zbiornika osadów.

Powstające w procesie oczyszczania ścieków osady ściekowe poddawane są procesom odwadniania i higienizacji wapnem chlorowanym, a następnie wywożone są na składowisko odpadów w Chładowie i tam wykorzystywane w procesach rekultywacji składowiska.

Bezpośrednim odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni jest rów melioracyjny (bez nazwy). Wylot zrzutu oczyszczonych ścieków zlokalizowany jest na kilometrażu 0+546 tego rowu melioracyjnego. Oczyszczone ścieki dalej kierowane są do rzeki Strugi Bawół.

Do systemu odprowadzania ścieków bytowych na terenie Gminy Witkowo podłączonych jest około 75 % gospodarstw domowych.

Ilość ścieków odprowadzonych systemem kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków w Małachowie Wierzbiczany w latach 2024-2025 przedstawia poniższa Tabela.

Rok	Gospodarstwa domowe i indywidualne gospodarstwa rolne	Przemysł	Razem
2024	306.300	86.800	393.100
2025	306.500	22.200	329.300

Tabela 2. Ilość ścieków odprowadzonych systemem kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków w Małachowie Wierzbiczany w tys. m³ w latach 2024-2025

W 2024 roku od właścicieli nieruchomości odebrano i przekazano do oczyszczalni ścieków 13.308,1 m³ nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, a **w 2025 roku** 15.059,3 m³.

Na podstawie **uchwały Nr XLVII/359/2022 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Witkowo** wyznaczono obszar i granice aglomeracji Witkowo, która obejmuje swym zasięgiem tereny objęte istniejącym i planowanym systemem kanalizacji zbiorczej, zakończonym oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w miejscowości Małachowo Wierzbiczany, gmina Witkowo. Obszar aglomeracji Witkowo wyznaczono na terenie miejscowości: miasto Witkowo, cz. m. Dębina, Gorzykowo, Jaworowo, cz. m. Kołaczkowo, Malenin, Małachowo Kępe, Małachowo Szemborowice, Małachowo Wierzbiczany, Małachowo Żłych Miejs, Mąkownica, cz. m. Mielżyn, Odrowąż, Skorzęcin, cz. m. Ruchocinek. Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji Witkowo wynosi 13.336 RLM.

W 2024 roku dokonano przeglądu obszaru i granic aglomeracji Witkowo w zakresie miejscowości podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej i odprowadzania ścieków do oczyszczalni w Małachowie Wierzbiczany. W związku z przeglądem zwiększyła się liczba mieszkańców (RLM) korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Witkowo z 13.336 do 13.459. Na podstawie uzgodnienia z Nr P.RZŚ.4022.10.2024.WP.1 z dnia 12.09.2024 r. z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Poznaniu, organem uzgadniającym projekt aglomeracji oraz z wytycznych do wyznaczania, zmiany lub likwidacji obszarów i granic aglomeracji wynika, że zmiana/aktualizacja uchwały w sprawie aglomeracji powinna nastąpić, gdy różnica RLM przekracza 5 % wartości RLM wynikającej z obowiązującej uchwały. W przypadku aglomeracji Witkowo to zmiana ilości RLM musiałaby wynosić ok. 667 ponad lub poniżej obecnej wartości wynikającej z uchwały Nr XLVII/359/2022 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Witkowo. Jak przedstawiono powyżej, różnica ta dla aglomeracji Witkowo wynosi 123 RLM.

Wobec powyższego, mając na uwadze stanowisko Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, nie zachodziła konieczność zmiany obowiązującej uchwały

Nr XLVII/359/2022 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Witkowo o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 13.336.

Agglomeracja Witkowo jest zgodna z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne w zakresie wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacyjną, indywidualnych systemów zbierania ścieków, wydajności oczyszczalni ścieków i stosowania technologii oczyszczania ścieków z aglomeracji gwarantującą osiągnięcie wymaganych przepisami standardów oczyszczania ścieków dla oczyszczalni ścieków.

W **2024 roku** na terenie Gminy Witkowo zrealizowano zadania w zakresie sieci kanalizacyjnych:

- wybudowano odcinki sieci kanalizacyjnej o dł. 31 mb przy ul. Strzałkowskiej w Witkowie o dł. 24 mb przy ul. Młyńskiej w Witkowie.

Łączne koszty wykonanych prac w wysokości 16.895,37 zł pochodziły w całości ze środków budżetu Gminy i Miasta Witkowo.

Ponadto w 2024 roku wykonano dokumentację programu funkcjonalno - użytkowego dla budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Strzyżewo Witkowskie, wydatkowano na to zadanie kwotę w wysokości 25.830,00 zł. Zmodernizowano także odcinek ok. 40 mb sieci kanalizacji sanitarnej przy ul. Spokojnej w Witkowie w kwocie 103.563,22 zł oraz przebudowano wewnętrzny system kanalizacji na terenie oczyszczalni ścieków w Małachowie Wierzbiczany w kwocie 42.791,70 zł.

W **2025 roku** na terenie Gminy Witkowo zrealizowano zadania inwestycyjne w zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej w:

- m. Odrowąż o długości 246 mb wraz z przydomową przepompownią ścieków,
- m. Dębina o długości ok. 93 mb.

Koszty wykonanych prac w wysokości 60.657,78 zł pochodziły ze środków budżetu Gminy i Miasta Witkowo oraz dodatkowo koszty pochodziły od właścicieli nieruchomości.

W **latach 2023-2025** realizowano zadanie polegające na modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w Witkowie i modernizacji Centralnej Przepompowni Ścieków w Witkowie przy ul. Jasnej. Zakres przedsięwzięcia obejmował m.in. modernizację stacji uzdatniania wody, rozbudowę systemu filtracji, odnowienie systemu napowietrzającego, wymianę systemu hydroforowego, zmianę systemu płukania filtrów, wymianę wyeksploatowanych urządzeń, wyprawienie i zabezpieczenie betonów, montaż nowych wózków i koszy przelewowych, instalację suwnic i montaż nowych, energooszczędnych pomp. Wykonany został remont budynku przepompowni ścieków oraz termomodernizacja i montaż ogniw fotowoltaicznych. Obiekt Stacji Uzdatniania Wody w Witkowie został wyposażony w panele fotowoltaiczne. Koszt realizacji całego zadania to kwota 6.192.850,00 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 5.000.000,00 zł. Zakończenie zadania planowane jest w I kwartale 2026 roku.

Właściciele nieruchomości na terenach, na których nie planuje się budowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz w przypadku, gdy podłączenie do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej jest niemożliwe z powodów technicznych, a także gdy podłączenie do istniejącej sieci kanalizacji jest ekonomicznie nieuzasadnione, mają możliwość wyposażenia nieruchomości w **przydomowe oczyszczalnie ścieków** i ubiegania się o dofinansowanie do ich budowy.

W ramach realizacji **uchwały Nr XXIV/242/2013 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy i Miasta Witkowo dofinansowano w latach 2024 – 2025 budowę 11 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków**. Realizacja powyższego zadania przyczyniła się do polepszenia stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy Witkowo poprzez ochronę wód powierzchniowych i podziemnych. Dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków obejmuje częściowy zwrot wydatków poniesionych na zakup lub zakup i montaż oczyszczalni.

W ramach zadania polegającego na dofinansowaniu z budżetu Gminy i Miasta Witkowo do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków **w 2024 roku** udzielono dotacje dla 5 właścicieli nieruchomości w m. Cwierdzin, Strzyżewo Witkowskie (2 dotacje) i Ostrowite Prymasowskie (2 dotacje). Łączna kwota udzielonych dotacji wyniosła 14.110,00 zł.

W 2025 roku w ramach powyższego zadania z budżetu Gminy i Miasta Witkowo udzielono dotację dla 6 właścicieli nieruchomości w m. Kamionka, Czajki, Ruchocin, Strzyżewo Witkowskie, Mąkownica, Gaj. Kwota udzielonej dotacji to 18.000,00 zł.

W dniu 24.10.2025 r. uchwałą Nr XXIII/156/2025 Rady Miejskiej w Witkowie określono nowe zasady udzielania dotacji celowej na dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy i Miasta Witkowo, które zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2026 roku.

Wg stanu na dzień 31.12.2025 r. na terenie Gminy Witkowo długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej (bez przykanalików) wynosiła 91,3 km, a liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej od budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 1.866 szt.

W latach 2024-2025 na terenie Gminy Witkowo wybudowano 1,4 km sieci kanalizacyjnej oraz wykonano 35 przyłączy kanalizacyjnych do budynków.

Corocznie na terenie Gminy Witkowo przeprowadzane są **kontrole właścicieli nieruchomości, dotyczące gospodarki odpadami stałymi i gospodarki wodno – ściekowej**. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono wyrywkowe kontrole właścicieli nieruchomości w zakresie utrzymania czystości i porządku.

W związku ze zmianą przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dot. kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków oraz pozbywania się zebranych nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami, zarządzeniem Nr 49/2023 Burmistrza Gminy i Miasta Witkowo z dnia 27.03.2023 r. przyjęto plan kontroli na lata 2023-2024 nieruchomości na terenie Gminy i Miasta Witkowo, na których znajdują się zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe i przydomowe oczyszczalnie ścieków. Kontrolę w tym zakresie przeprowadza się co najmniej raz na dwa lata. W dniu 23.09.2024 r. przyjęto kolejny plan kontroli na lata 2024-2026 nieruchomości na terenie Gminy i Miasta Witkowo w zakresie nieczystości ciekłych.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono planowane kontrole właścicieli nieruchomości w zakresie gromadzenia nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków oraz pozbywania się zebranych nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy i Miasta Witkowo. Kontrola obejmowała sprawdzanie posiadania umów w zakresie wywozu nieczystości ciekłych oraz dowodów uiszczenia opłat za te usługi. Kontrole objęły miejscowości: Dębina, Ruchocinek, Ruchocin, Kamionka, Czajki, Królewiec, Gorzykowo, Malenin, Małachowo Wierzbiczany, Mąkownica, Mielżyn, Odrowąż, Strzyżewo Witkowskie, Wiekowo, Witkowo.

W 2025 roku ze spółką Ścieki Polskie Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu zawarto umowę na kontynuację oprogramowania, które pozwala m.in. na aktualizację i weryfikację zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, posiadanych umów w zakresie odprowadzania nieczystości ciekłych, porównanie ilości pobranej wody z ilością odprowadzanych ścieków oraz częstotliwości wywozu nieczystości ciekłych. Program ułatwia kontrolę nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków, m.in. w zakresie posiadania umów oraz dowodów potwierdzających wywóz nieczystości ciekłych.

W latach 2024 - 2025 wydano 4 nowe zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Witkowo dla Spółki WC SKIP ŻWAWIAK Sp. J. z siedzibą w Poznaniu, Spółki WCTRON Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, Spółki TLC CLIPPER Sp. z o.o. z siedzibą w Sokotowie i Pana Daniela Andrzejczaka prowadzącego działalność gospodarczą pn. F-G Daniel Andrzejczak z siedzibą w Żelazkowie.

Wykaz podmiotów uprawnionych na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy i Miasta Witkowo, wg stanu na 31.12.2025 r.:

1. Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie, ul. Wrzesińska 14, 62-230 Witkowo.
2. Usługi Komunalne Zdzisław Nawrocki, ul. Warszawska 21, 62-430 Powidz.
3. WC SERWIS Sp. z o.o., Spółka Komandytowa, ul. Szybowa 2, 41-808 Zabrze.
4. P.H.U. Maciej Rzycki, Słowikowo 1, 62-436 Orchowo.
5. mToilet Sp. z o.o., ul. Odlewnicza 5, 03-231 Warszawa.
6. TOI TOI Polska Sp. z o.o., ul. Płochocińska 29, 03-044 Warszawa.
7. „JAMPEX” Piotr Chmura, ul. J.I. Kraszewskiego 47, 62-250 Czarniejewo.

8. Karol Skibiński, os. Kameliowe 33, Osiniec, 62-200 Gniezno.
9. P.P.H.U. „KARO” Dariusz Głowski, Sobiesierne 39, 62-300 Września.
10. Ryszard Karbowski Usługi Motoryzacyjne, Ślusarskie, Wylatkowo 36, 62-430 Powidz.
11. REMONDIS Aqua Trzemeszno Sp. z o.o., ul. 1 Maja 21, 62-240 Trzemeszno.
12. TLC RENTAL Sp. z o.o., ul. Rodzinna 38A, 05-806 Sokołów.
13. WCTRON Sp. z o.o., ul. Wyb. Juliusza Słowackiego 9, 50-406 Wrocław.
14. WC SKIP ŻWAWIAK Sp. J., ul. Syrenia 8A, 61-017 Poznań.
15. TLC CLIPPER Sp. z o.o., ul. Rodzinna 38A, 05-806 Sokołów.
16. F-G Daniel Andrzejczak, Żelazkowo 6, 62-220 Niechanowo.

Zgodnie z przekazywanymi do Burmistrza Gminy i Miasta Witkowo sprawozdaniami w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, na terenie Gminy Witkowo w okresie sprawozdawczym powyższą działalność prowadzili: Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie, Przedsiębiorca Usługi Komunalne Zdzisław Nawrocki z Powidza, Spółka WC SERWIS Sp. z o.o., Spółka Komandytowa z siedzibą w Zabrze, Spółka mToilet Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Spółka TOI TOI Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Przedsiębiorca Maciej Rzycki ze Słowikowa oraz Przedsiębiorca Piotr Chmura z Czarniejewa, Przedsiębiorca Ryszard Karbowski z Wylatkowa, Spółka REMONDIS Aqua Trzemeszno Sp. z o.o. z siedzibą w Trzemesznie, Przedsiębiorca Karol Skibiński z siedzibą w Osińcu i Przedsiębiorca Dariusz Głowski z siedzibą w Sobiesierniach.

2.2. Ochrona gleb i powierzchni ziemi

W okresie sprawozdawczym **Gmina Witkowo dofinansowała w kwocie ok. 4.000,00 zł badania gleb rolniczych na zawartość makro- i mikroelementów oraz badania skażeń gleb metalami ciężkimi**. Badania wykonywane były przez Stację Chemiczno - Rolniczą w Poznaniu na terenie Gminy Witkowo. Łącznie w latach 2024 - 2025 wykonano badania kilkuset próbek gleb rolniczych. Badania nie wykazały zanieczyszczeń gleb. Badania pozwoliły rolnikom na dobranie odpowiedniego nawożenia na polach uprawnych.

W okresie sprawozdawczym w ramach działalności Ośrodka Doradztwa Rolniczego przeprowadzono na terenie Gminy Witkowo szkolenia dla rolników w zakresie ochrony środowiska:

- szkolenie dot. prowadzenia dokumentacji w realizacji programów rolnośrodowiskowych w zakresie ochrony gleb i wód,
- szkolenie z zasad wzajemnej zgodności, czyli wymogów, które powinni spełniać beneficjenci płatności bezpośrednich,
- szkolenie z zakresu efektywnego i racjonalnego nawożenia chemicznego roślin z uwzględnieniem ochrony środowiska.

Na bieżąco realizowane są zadania przez rolników polegające na budowie płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę. Ponadto rolnicy korzystają z programów rolnośrodowiskowych, których celem jest poprawa środowiska przyrodniczego, bioróżnorodności i obszarów wiejskich, w szczególności:

- przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo oraz zachowanie różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich;
- promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania;
- odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód;
- ochrona zagrożonych lokalnych ras zwierząt gospodarskich i odmian roślin uprawnych.

W okresach wiosennych i jesiennych ogłaszane były komunikaty, przypominające o zakazie wypalania traw i pozostałości roślinnych na polach i łąkach oraz wynikających z tego zagrożeń, niszczenia środowiska przyrodniczego oraz karach.

Na terenie gminy Witkowo prowadzona jest w kilku miejscowościach eksploatacja części złóż kruszywa naturalnego oraz rekultywacje części złóż kruszywa naturalnego, których eksploatacja została zakończona. Rekultywacje prowadzone są głównie w kierunku rolnym i wodnym przez właścicieli tych złóż.

2.3. Gospodarka odpadami

2.3.1. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733) nałożyła na gminy od 1 lipca 2013 r. obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz fakultatywnie obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych. Gminy od 2013 roku mają obowiązek organizowania odbierania i zagospodarowania odpadów od właścicieli nieruchomości oraz zarządzanie systemem. Głównym celem zmiany ustawy było ograniczenie składowania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach, zwiększenie udziału odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych (papieru, szkła, tworzyw sztucznych, metali) oraz objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych.

W powyższej ustawie przewidziano dla gmin także obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych, tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym wskazywanie miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego, pochodzącego z gospodarstw domowych.

Gmina Witkowo przygotowała szereg uchwał określających zasady gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Witkowo. Zgodnie z powyższą ustawą, wszyscy właściciele nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Witkowo zostali objęci od 1 lipca 2013 roku systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na zasadach określonych w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy i Miasta Witkowo oraz pozostałych uchwałach Rady Miejskiej. Od 2015 roku Gmina Witkowo przejęła obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku.

Od 1 lipca 2017 roku nastąpiła kolejna zmiana gospodarowania odpadami komunalnymi polegająca na obowiązku zbierania odpadów ulegających biodegradacji.

Na terenie Gminy Witkowo przyjęto metodę ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami od osoby.

Od 1 kwietnia 2020 roku wprowadzono obowiązek zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny dla wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie Gminy i Miasta Witkowo oraz możliwość zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.

W latach 2024 - 2025 stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 38,00 zł od osoby miesięcznie. Podwyższona stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełniał obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny wynosiła 76,00 zł od osoby miesięcznie. Wysokość zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym wynosiła 3,00 zł od osoby na miesiąc.

Stawka opłaty ryczałtowej za gospodarowanie odpadami komunalnymi w latach 2024 – 2025 od domku letniskowego na nieruchomości lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe wynosiła 224,00 zł. Podwyższona stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełniał obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny wynosiła 672,00 zł rocznie.

Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi przeznaczone są m.in. na funkcjonowanie systemu, obejmujące koszty odbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, koszty tworzenia i utrzymania punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, koszty obsługi administracyjnej systemu, edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi i wyposażenie nieruchomości pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych.

Właściciele nieruchomości niezamieszkałych (firmy, instytucje, podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą itp.) pozbywają się z terenu nieruchomości odpadów na podstawie umowy zawartej z podmiotem uprawnionym do odbierania odpadów komunalnych, ponieważ Gmina Witkowo nie przejęła tego obowiązku.

W okresie sprawozdawczym odbiorem odpadów komunalnych z terenu Gminy Witkowo zajmowały się: Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie, „ALKOM” FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA z siedzibą w Poznaniu, „COMUNALE” Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, KDS Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu oraz Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Kleczewie.

Odpady zmieszane z terenu Gminy Witkowo w latach 2024-2025 przekazywane były do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie oraz do Novago Żnin Sp. z o.o.

Odpady zbierane selektywnie (opakowania z papieru i tektury, szkło, tworzywa sztuczne, odzież, przeterminowane leki, zużyte opony, baterie i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady betonu oraz gruz betonowy i ceglany z rozbiórek i remontów) z terenu Gminy Witkowo w latach 2024-2025 przekazywane były do:

- Zakład Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie, Lulkowo 12a, 62-200 Gniezno,
- Instalacja Przetwarzania odpadów Komunalnych, 62-540 Kleczew,
- ELEKTRORECYKLING Sękowo 59, 64-300 Nowy Tomyśl,
- Sortownia Odpadów Alkom FHU, ul. Obodrzycka 75, 61-249 Poznań,
- VETROPACK MORAVIA GLASS a.s., Havlíčkova 180/18, 697-01 Kyjov 1, Czechy,
- VETROPACK NEMŠOVÁ s.r.o., Železničná 207/9, 914-41 Nemšová, Słowacja,
- Progroup paper PM2 GmbH, Oderlandstraße 110, 15-890 Eisenhüttenstadt, Niemcy,
- Zakład Obrotu Odpadami TROXI Sp. z o.o., ul. Dereniowa 3, Gutowo Małe, 62-300 Września,
- Remondis Glass Recycling Polska Sp. z o.o., ul. Wawelska 107, 64-920 Piła.

Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie gminy Witkowo wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 12.826, liczba mieszkańców objętych zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosła 11.813 osób, w tym:

- liczba złożonych deklaracji dla nieruchomości zamieszkałych: 2.503,
- liczba złożonych deklaracji dla nieruchomości niezamieszkałych: 147,
- liczba złożonych deklaracji z oświadczeniem o kompostowaniu bioodpadów w kompostowniku przydomowym: 721,
- liczba mieszkańców objętych ulgą z tytułu kompostowania bioodpadów: 2.598,
- liczba nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno – wypoczynkowe objętych zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi: 257.

Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie gminy Witkowo wg stanu na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 12.728, liczba mieszkańców objętych zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosła 11.762 osób, w tym:

- liczba złożonych deklaracji dla nieruchomości zamieszkałych: 2.540,
- liczba złożonych deklaracji dla nieruchomości niezamieszkałych: 150,
- liczba złożonych deklaracji z oświadczeniem o kompostowaniu bioodpadów w kompostowniku przydomowym: 736,
- liczba mieszkańców objętych ulgą z tytułu kompostowania bioodpadów: 2.615,
- liczba nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno – wypoczynkowe objętych zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi: 283.

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym wzrosła liczba mieszkańców Gminy Witkowo objętych zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, liczba złożonych deklaracji, w tym z oświadczeniem o kompostowaniu bioodpadów w kompostowniku przydomowym oraz liczba nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno – wypoczynkowe.

Od lipca 2013 roku na terenie oczyszczalni ścieków w Małachowie Wierzbiczany, utworzono Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Do PSZOK mieszkańcy Gminy Witkowo mogą bezpłatnie dostarczać papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, odpady wielomateriałowe, odpady komunalne ulegające biodegradacji i odpady zielone, przeterminowane lub niewykorzystane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady

budowlane i rozbiórkowe z drobnych remontów, zużyte opony.

Masa odpadów komunalnych zebranych w PSZOK w Małachowie Wierzbiczany w latach 2024 – 2025 z podziałem na rodzaje odpadów przedstawiono w poniższej Tabeli.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odpadu [Mg]	
		2024	2025
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,00	8,82
15 01 07	Opakowania ze szkła	3,78	0,00
16 01 03	Zużyte opony	31,17	56,44
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	13,54	9,7
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	11,22	14,57
20 01 39	Tworzywa sztuczne	31,32	8,52
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	189,76	223,20
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	190,88	82,00
Razem		471,67	403,25

Tabela 3. Masa odpadów komunalnych zebranych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Małachowie Wierzbiczany w latach 2024 – 2025

Wszyscy przedsiębiorcy odbierający odpady zobowiązani są uzyskać wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy i Miasta Witkowo.

W Rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, prowadzonym przez Burmistrza Gminy i Miasta Witkowo wpisani byli następujący przedsiębiorcy (wg stanu na 31.12.2025 r.):

- Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie, ul. Wrzesińska 14, 62-230 Witkowo (jako gminna jednostka organizacyjna nie ma obowiązku uzyskania wpisu do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych),
- „ALKOM” Firma Handlowo-Uslugowa, mgr inż. Henryk Sienkiewicz, ul. Falista 6/1, 61-249 Poznań,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o., ul. Rzemieślnicza 21, 62-540 Kleczew,
- URBIS Sp. z o.o., ul. Chrobrego 24/25, 62-200 Gniezno,
- Ośrodek Badawczo Rozwojowy ZielonaEnergia.Konin Sp. z o.o., ul. Sulańska 3a, 62-510 Konin,
- FBSerwis SA, ul. Siedmiogrodzka 9, 01-204 Warszawa,
- Spółdzielnia Socjalna "Razem dla Środowiska", ul. Lipowa 2, 62-402 Ostrowite,
- „COMUNALE” Sp. z o.o., ul. Smolna 13D/119, 61-008 Poznań,
- KDS Sp. z o.o., ul. Północna 1, 61-719 Poznań,
- EKOREC Sp. z o.o., Brzeźno ul. Słoneczna 7, 62-513 Krzymów,
- Łukasz Kubera "EKO-ŁAD", ul. Leona Przyłuskiego 18/4, 61-692 Poznań,
- ORDO AMZA Sp. z o.o., ul. Gdyńska 131, 62-004 Czerwonak.

Gmina Witkowo corocznie zawiera umowę z Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Handlowym „HETMAN” Sp. z o. o. we Florianowie na bezpłatny odbiór i utylizację padłych zwierząt z terenu gminy Witkowo oraz z firmą „ELEKTRORECYKLING” z Sękowa na odbiór zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Na terenie Gminy Witkowo zbierane są zużyte baterie, pojemniki na te odpady ustawione są w szkołach, sklepach i Urzędzie Gminy i Miasta w Witkowie. Zużyte baterie i akumulatory zbierane są także w PSZOK w Małachowie Wierzbiczany. Ponadto w aptekach na terenie miasta Witkowo prowadzona jest od mieszkańców zbiórka przeterminowanych i niewykorzystanych leków. W tym celu Gmina Witkowo zakupiła pojemniki do zbierania tych odpadów i ponosi koszty związane z ich odbiorem i zagospodarowaniem.

Masę wszystkich odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy i Miasta Witkowo w latach 2024 – 2025 z podziałem na rodzaje odpadów i sposób zagospodarowania

przedstawiono w poniższej Tabeli.

Kod odpadu	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]	
		2024	2025
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	124,55	105,34
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	252,46	268,40
15 01 07	Opakowania ze szkła	213,48	229,82
20 01 39	Tworzywa sztuczne	0,38	7,92
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	860,00	1.011,08
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	0,00	10,00
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	3.851,34	3.891,90
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	35,98	0,00
Razem		5.338,19	5.524,46

Tabela 4. Masa wszystkich odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy i Miasta Witkowo w latach 2024 – 2025

Odebrane odpady komunalne były zagospodarowywane w procesach:

R-3 – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania),

R-5 – Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych,

R-12 – Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1 – R11,

D-5 – Unieszkodliwianie odpadów poprzez składowanie na składowiskach w sposób celowo zaprojektowany.

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym wzrosła masa odebranych odpadów komunalnych. **W 2024 roku** (w porównaniu do danych za rok 2023) zwiększyła się masa wytworzonych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o ok. 5 %, masa opakowań ze szkła o ok. 10 %, masa opakowań z papieru i tektury o ok. 55 % oraz masa opakowań z tworzyw sztucznych o ok. 3 %. Masa bioodpadów zwiększyła się o ok. 26 %. **W 2025 roku** (w porównaniu do danych za rok 2024) zwiększyła się masa wytworzonych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o ok. 1 %, masa opakowań ze szkła o ok. 8 % oraz masa opakowań z tworzyw sztucznych o ok. 6 %. Masa bioodpadów zwiększyła się o ok. 18 %. Natomiast masa opakowań z papieru i tektury zmniejszyła się o ok. 15 %.

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dopuszczalny w 2024 roku dla gmin poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosi co najmniej 45 % wagowo. Dla gminy Witkowo, obliczony na podstawie sprawozdań złożonych przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne, podmioty zbierające odpady komunalne oraz prowadzących instalacje komunalne w 2024 roku poziom wyniósł 33,72 %.

Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wyniósł w 2024 r. 20,48 %. Zgodnie z art. 3b ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są zobowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości 30 % wagowo za każdy rok w latach 2025-2029 (ustawa nie określa poziomu składowania dla 2024 roku).

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w 2024 r. wyniósł 0,23 %. Zgodnie z art. 3c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do dnia 16 lipca 2020 r. gminy zobowiązane były ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35 % wagowo w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (nie jest znany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji za rok 2024 i lata następne).

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dopuszczalny w 2025 roku dla gmin poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosi co najmniej 55 % wagowo.

Dla gminy Witkowo, obliczony na podstawie sprawozdań złożonych przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne, podmioty zbierające odpady komunalne oraz prowadzących instalacje komunalne w 2025 roku poziom wyniósł 49,07 %.

Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wyniósł w 2025 r. 14,85 %. Zgodnie z art. 3b ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są zobowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości 30 % wagowo za każdy rok w latach 2025-2029.

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w 2025 r. wyniósł 0,20 %. Zgodnie z art. 3c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do dnia 16 lipca 2020 r. gminy zobowiązane były ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35 % wagowo w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (nie jest znany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji za rok 2025 i lata następne).

Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych na terenie Gminy Witkowo w latach 2024-2025 przedstawia poniższa Tabela.

Rok	Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów	Koszty PSZOK	Koszty administracyjne	Razem koszty	Dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami
2024	5.058.620,79	81.575,88	238.546,52	5.378.743,19	5.370.484,82
2025	5.295.874,57	74.798,24	258.160,33	5.628.833,14	5.293.675,74

Tabela 5. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych na terenie Gminy Witkowo w latach 2024-2025

W związku ze zmianą przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dot. kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na nieruchomościach, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (firmy, instytucje, zakłady przemysłowe), zarządzeniem Nr 49/2023 Burmistrza Gminy i Miasta Witkowo z dnia 27.03.2023 r. przyjęto plan kontroli na lata 2023-2024 nieruchomości na terenie Gminy Witkowo, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, a zarządzeniem Nr 135/2024 Burmistrza Gminy i Miasta Witkowo z dnia 23.09.2024 r. przyjęto plan kontroli na lata 2024-2026 nieruchomości na terenie Gminy Witkowo, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Kontrolę przeprowadza się co najmniej raz na dwa lata.

W latach 2024-2025 przeprowadzano kontrolę w powyższym zakresie, zgodnie z przyjętymi planami kontroli. W okresie sprawozdawczym kontrolowano również przedsiębiorców wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Witkowo.

W zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi, przy współpracy ze Starostwem Powiatowym w Gnieźnie od 2008 roku realizowane jest zadanie pn. „**Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie powiatu gnieźnieńskiego**”. Koszty tych prac w 100% pokrywane były przez środki NFOŚiGW, WFOŚiGW w Poznaniu oraz środki budżetu powiatu i Gminy Witkowo. Właściciele nieruchomości nie ponoszą kosztów związanych z realizacją usuwania azbestu.

W **2024 roku** zadanie realizowane było przez Spółkę Eco-Pol Sp. z o.o. z siedzibą w Pruszczu. Unieszkodliwiono 105,97 ton wyrobów zawierających azbest i zrealizowano 60 wniosków mieszkańców. W budżecie Gminy i Miasta Witkowo na realizację zadania zabezpieczono kwotę w wysokości 50.000,00 zł i nie wydatkowano żadnych środków finansowych na to zadanie z budżetu gminy Witkowo i budżetu powiatu gnieźnieńskiego. W całości zadanie zostało zrealizowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w wysokości 57.396,60 zł.

W **2025 roku** zadanie realizowane było również przez Spółkę Eco-Pol Sp. z o.o. z siedzibą w Pruszczu. Unieszkodliwiono 220,79 ton wyrobów zawierających azbest i zrealizowano 66 wniosków mieszkańców. W budżecie Gminy i Miasta Witkowo na realizację

zadania zabezpieczono kwotę w wysokości 80.000,00 zł na, a wydatkowano kwotę w wysokości 73.813,80zł. Udział środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu wyniósł 45.096,88 zł, a udział Powiatu Gnieźnieńskiego 29.727,67 zł.

Realizacja powyższego zadania przyczyniła się do bezpiecznego unieszkodliwienia wyrobów budowlanych zawierających azbest z terenu Gminy Witkowo.

W okresie sprawozdawczym na bieżąco aktualizowano bazę wyrobów zawierających azbest dla Gminy i Miasta Witkowo. Szczegółowe informacje odnośnie rodzajów oraz liczby obiektów, w których występuje azbest, zostały zawarte w „Wynikach inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Witkowo”, wykonanej w 2015 roku oraz w Bazie Azbestowej dostępnej na stronie internetowej: www.bazaazbestowa.gov.pl. W 2025 roku od właścicieli nieruchomości przyjęto kilkaset informacji o wyrobach zawierających azbest na terenie Gminy Witkowo. Informacje pozwoliły na aktualizację bazy wyrobów azbestowych na terenie naszej Gminy.

W okresie sprawozdawczym realizowano cele i zadania określone w „**Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy i Miasta Witkowo na lata 2019 – 2032**”. Na bieżąco wykonywana była inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest określająca ich stan techniczny, aktualizacja bazy danych dotyczącej ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Witkowo oraz ilości usuniętego azbestu, prowadzone są akcje informacyjno – edukacyjne skierowane do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków i instalacji zawierających azbest (ulotki i plakaty, zamieszczanie informacji na stronie internetowej gminy i w prasie lokalnej), monitoring oraz ocena usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, sporządzanie raportów z realizacji Programu – w ramach raportowania gminnego programu ochrony środowiska dla Gminy i Miasta Witkowo (co dwa lata) oraz likwidacja dzikich składowisk odpadów zawierających azbest. W 2023 roku zlikwidowano porzucone płyty eternitowe przy drodze w Ruchocinku.

W celu ograniczenia zbierania odpadów komunalnych trafiających na składowisko odpadów oraz obniżenia kosztów funkcjonowania systemu zbierania odpadów komunalnych selektywne zbierano odpady popiołu z kotłowni domowych. Odpady te wykorzystywane były do rekultywacji składowiska odpadów w Chłądowie.

W 2024 roku w Witkowie przeprowadzona została kolejna zbiórka odpadów folii rolniczych, siatki do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag oraz opakowań z tworzyw sztucznych od rolników z terenu Gminy i Miasta Witkowo. Zadanie realizowała firma Jopek Recykling Dawid Jopek z Fabianowa. Firma odebrała odpady od rolników, które zostały przetransportowane i przekazane do unieszkodliwienia. Z możliwości oddania do unieszkodliwienia odpadów z działalności rolniczej skorzystało 126 rolników i łącznie przekazano do unieszkodliwienia ok. 50 ton odpadów z działalności rolniczej. Dzięki przygotowaniu, organizacji i realizacji powyższego zadania na terenie Gminy i Miasta Witkowo w bezpieczny sposób dla środowiska naturalnego unieszkodliwiono kilkadziesiąt ton odpadów pochodzących z działalności rolniczej.

2.3.2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Chłądowie

Składowisko odpadów zlokalizowane jest w m. Chłądowo i składa się z dwóch kwater. Pierwsza kwatera składowiska o powierzchni 1,4 ha i pojemności 30.900 m³, druga kwatera o powierzchni 0,8 ha i pojemności 25.350 m³. Całkowita powierzchnia składowiska wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną wynosi 3 ha. W skład infrastruktury technicznej wchodzi: budynek socjalno – techniczny, garaż na sprzęt i maszyny, waga elektroniczna i budynek obsługi wagi, system komputerowy do ewidencji przyjmowanych odpadów, śluza dezynfekcyjna, kompaktor, kontener na odpady problemowe, zasieki na surowce wtórne, ogrodzenie wraz z siatkami zapobiegającymi rozwiewaniu odpadów, wewnętrzne sieci energetyczne oraz wodociągowo - kanalizacyjne, wodociąg, instalacje do gromadzenia i odprowadzania wód odciekowych i opadowych, drogi wewnętrzne i place, zieleni izolacyjna, 6 szt. studni odgazowujących, instalacja do spalania gazu składowiskowego (6 szt. pochodni do spalania gazu), pompy spalinowe i elektryczne, 3 szt. piezometrów.

Składowisko w Chłądowie jest już nieczynne. Kwatera nr 1 tego składowiska odpadów została już zamknięta i poddana pracom rekultywacyjnym. Użytkowanie kwatery nr 2 zostało zakończone w 2020 roku. W 2021 roku rozpoczęto przygotowywanie dokumentacji

niezbędnej do rekultywacji kwatery nr 2 składowiska odpadów. Zakres przedsięwzięcia obejmuje głównie prace ziemne i przetwarzanie odpadów w trakcie całego procesu rekultywacji. W ramach prac rekultywacyjnych w pierwszej kolejności nastąpi uporządkowanie, wyrównanie i zagęszczenie powierzchni zdeponowanych odpadów. Wykonana zostanie warstwa izolacyjna z gruntu mineralnego lub z odpadów. Rekultywacja biologiczna polegać będzie na wykonaniu okrywy rekultywacyjnej (biologicznej), przeprowadzeniu obsiewu i nasadzeń roślinności rekultywacyjnej oraz niezbędnych zabiegów agrotechnicznych. Zaplanowano leśny kierunek rekultywacji. Przewiduje się nasadzenie drzew i krzewów w ilości ok. 1.200 szt., tj. ok. 900 drzew i 300 krzewów. Zaprojektowano warstwę biologiczną z gruntu mineralnego lub w części z odpadów. Zaplanowano także budowę ścieżki edukacyjnej na zrehabilitowanej części składowiska.

W okresie sprawozdawczym zarządzającym składowiskiem odpadów była firma „ALKOM” Firma Handlowo-Usługowa Henryk Sienkiewicz z siedzibą w Poznaniu.

2.3.3. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie

W ramach Porozumienia Międzygminnego (gminy powiatu gnieźnieńskiego i wrzesińskiego) powierzono Miastu Gniezno przygotowanie i wykonanie zadania pn. **„System unieszkodliwiania odpadów komunalnych dla gmin objętych Porozumieniem wraz z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie”**.

Zgodnie z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zniesiono regiony gospodarki odpadami komunalnymi, a także wskazano instalacje komunalne (zamiast dotychczasowych instalacji RIPOK), tj. instalacje zapewniające:

- 1) mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku;
- 2) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Gmina Witkowo (mw) wraz z pozostałymi 13 gminami: Gniezno (m), Czarniejewo (mw), Gniezno (w), Kiszkowo (w), Kłecko (mw), Łubowo (w), Niechanowo (w), Trzemeszno (mw), Kołaczkowo (w), Miłostaw (mw), Nekla (mw), Pyzdry (mw), Września (mw) w ramach Porozumienia międzygminnego należy do Regionu VII, obejmującym łącznie ok. 217.854 mieszkańców (wg stanu na 2014 rok).

W Regionie VII od czerwca 2015 roku funkcjonuje Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów (ZZO) w Lulkowie, zarządzany przez Spółkę URBIS Sp. z o. o. z siedzibą w Gnieźnie. Infrastruktura zakładu obejmuje następujące elementy:

- a) sortownia odpadów – segregacja odpadów zmieszanych i odpadów zbieranych selektywnie (przepustowość linii segregacji min. 56 000 Mg/rok dla odpadów zmieszanych w tym min. 5.000 Mg/rok odpadów zbieranych selektywnie),
- b) wytwarzanie komponentów do produkcji paliwa z odpadów jako zablokowana instalacja z sortownią zasadniczą (o zdolności przerobowej 56.000 Mg/rok),
- c) biostabilizacja – biologiczna stabilizacja/kompostowanie tlenowe frakcji organicznej i zielonej z odpadów komunalnych zmieszanych (przepustowość linii min. 28 000 Mg/rok),
- d) demontaż odpadów wielkogabarytowych (przepustowość linii ok. 300 Mg/rok),
- e) magazynowanie wysegregowanych odpadów surowcowych oraz magazynowanie komponentów do produkcji paliwa zastępczego,
- f) gromadzenie i przygotowanie do transportu różnego rodzaju odpadów niebezpiecznych w ilości ok. 50 Mg/rok,
- g) składowisko odpadów o pojemności całkowitej 321.900 m³ – na nowo wybudowanej kwaterze nr II składowanie biostabilizatu (odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pozostałych z przetwarzania odpadów w ZZO).

Nieodzownym elementem ZZO ze względu na charakter i wielkość przedsięwzięcia jest stacja przeładunkowa w m. Bardo (gm. Września), w skład której wchodzi: plac, kompostowania odpadów zielonych, budynek administracyjno-socjalny, myjnia kół pojazdów, waga samochodowa, wiatra do rozładunku, boksy na odpady surowcowe, punkt gromadzenia odpadów problemowych, parking, zbiornik odcieków technologicznych.

Realizacja inwestycji przyczyniła się do rozwoju regionalnego i zorganizowanego

systemu gospodarki odpadami komunalnymi, który swoim zasięgiem obejmuje mieszkańców 14 gmin Porozumienia. Celem zadania było usprawnienie systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, ograniczenie ilości składowanych odpadów, likwidacja zagrożeń wynikających ze składowania odpadów, zapewnienie bezpiecznego systemu gospodarki odpadami, osiągnięcie przez gminy poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku niektórych frakcji odpadów komunalnych (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło) i poziomów masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, a także utworzenie nowych miejsc pracy.

Gmina Witkowo w ramach zawartego porozumienia międzygminnego współfinansowała budowę ZZO w Lulkowie. Kwota dofinansowania z budżetu Gminy Witkowo w latach 2008 - 2015 wyniosła 1.114.949,54 zł. Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona była w podziale na 10 regionów gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego.

2.4. Ochrona powietrza atmosferycznego

W 2024 roku wybudowano dwa odcinki drogi gminnej w Gaju o łącznej długości 0,55 km. Na realizację inwestycji wydatkowano kwotę w wysokości 546.000,00 zł. Zadanie było dofinansowane ze środków Województwa Wielkopolskiego w ramach dotacji przeznaczonych na prace związane z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych w wysokości 212.250,00 zł.

Ponadto w 2024 roku w miejscowości Ruchocinek dokończono budowę chodnikowo-jezdni, przebudowano ul. Topolową i łącznik ul. Młyńskiej w Witkowie, wykonano nakładki asfaltowe w m. Wiekowo i Małachowo Żłych Miejsc oraz wykonano remonty cząstkowe ulic i dróg.

W latach 2023 - 2024 realizowano zadanie pn. „Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach: Małachowo Żłych Miejsc, Małachowo Szemborowice i Małachowo Wierzbiczany, gm. Witkowo” ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Zadanie polegało na poszerzeniu dróg do 5,0 m wraz z budową chodnika z dopuszczeniem ruchu dla rowerów o łącznej długości 2,305 km. Całkowita wartość zadania to kwota 7.448.225,30 zł, a kwota dofinansowania z RFRD wynosi 4.382.194,62 zł.

W 2025 roku wybudowano drogę gminną w Wiekowie o długości 0,46 km. Na realizację inwestycji wydatkowano kwotę w wysokości 567.722,00 zł. Zadanie było dofinansowane ze środków Województwa Wielkopolskiego w ramach dotacji przeznaczonych na prace związane z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych w wysokości 142.750,00 zł.

W 2025 roku wykonano poszerzenia dróg w m. Mąkownica, Czajki, a także przebudowę (poszerzenie skrzyżowań) w m. Mielżyn oraz Chłądowo. Koszt zadania to kwota w wysokości 191.032,05 zł.

Ponadto **w 2025 roku** wybudowano fragment drogi przy ul. Spokojnej w Witkowie (dojazd do budowanego żłobka) wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz wykonano remonty cząstkowe ulic i dróg.

W 2025 roku rozpoczęto zadanie pn. „Budowa drogi dla rowerów z Gminy i Miasta Witkowo do miasta Gniezno – etap I (odcinek Wiekowo – Strzyżewo Witkowskie)” dofinansowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Zadanie polega na budowie drogi dla rowerów o długości 2,99 km. Całkowita wartość zadania to kwota 6.470.703,42 zł, a kwota dofinansowania z Funduszy Europejskich wynosi 3.635.492,15 zł. W ramach zadania przewidziano także budowę wiaty rowerowej ze stacją samoobsługową naprawy rowerów oraz doświetlenie przejścia dla pieszych. Wiaty rowerowa zostanie zlokalizowana w strategicznym punkcie trasy rowerowej, zapewniając wygodne miejsce do parkowania rowerów. Będzie wyposażona w stację samoobsługową naprawy rowerów, która umożliwi rowerzystom dokonanie podstawowych napraw i konserwacji swoich pojazdów. Wybudowana droga rowerowa połączy odcinek istniejącej ścieżki rowerowej ze Strzyżewa Witkowskiego, gmina Witkowo do istniejącej ścieżki rowerowej w m. Ługi, gmina Powidz. Głównym celem zadania jest stworzenie zrównoważonego systemu transportowego i zwiększenie roli niskoemisyjnego transportu w komunikacji na terenie Gminy Witkowo poprzez realizację inwestycji obejmującej budowę drogi dla rowerów. Okres realizacji tej inwestycji to lata 2025-2026. Projekt umożliwi mieszkańcom wspólny i aktywny wypoczynek na wolnym

powietrzu, co będzie miało istotne znaczenie w kształtowaniu proekologicznych postaw i nawyków mieszkańców gminy. Budowa drogi dla rowerów oraz wpływ na zwiększenie znaczenia komunikacji rowerowej poprawią także walory turystyczne i krajobrazowe.

W 2025 roku Powiat Gnieźnieński wykonał zadanie polegające na przebudowie drogi powiatowej przy ul. Kosynierów Miłosławskich w Witkowie na odcinku ok. 0,9 km. W ramach zadania wykonano m.in. nową nawierzchnię bitumiczną, prace brukarskie, odnowienie oznakowania pionowego i poziomego oraz poprawę odwodnienia pasa drogowego. Wartość zadania to kwota w wysokości 1.157.000,00 zł, z czego Gmina Witkowo przekazała Powiatowi Gnieźnieńskiemu na realizację zadania kwotę w wysokości 500.000,00 zł.

Realizacja ww. zadań przyczyniła się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery oraz poprawy bezpieczeństwa dla użytkowników dróg, pieszych i rowerzystów.

W 2024 roku wykonano termomodernizację budynku socjalnego na terenie oczyszczalni ścieków w Małachowie Wierzbiczany w kwocie 24.977,89 zł.

W 2025 roku dokonano zmiany ogrzewania węglowego na ogrzewanie peletem drzewnym w budynku gminnym przy ul. Poznańskiej w Witkowie. Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę w wysokości ok. 15.655,00 zł. W budynku należącym do Gminy Witkowo przy ul. Powstańców Wlkp. w Witkowie dokonano także zmiany ogrzewania węglowego na ogrzewanie peletem drzewnym. Zadanie obejmowało wymianę pieca oraz remont pomieszczenia kotłowni. Na realizację tego zadania pozyskano dotację w wysokości 95.722,654 zł z budżetu Państwa w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2025 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie Ośrodka „Senior+”. Wkład z budżetu Gminy Witkowo wyniósł 891,96 zł. W budynkach należących do Gminy Witkowo w Witkowie przy ul. Kosynierów Miłosławskich i w Chładowie prowadzono prace termomodernizacyjne na kwotę 6.510,00 zł polegające na wymianie starych okien. Realizacja powyższych zadań przyczyniła się także do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Na terenie Gminy Witkowo od 2008 roku Wielkopolska Spółka Gazownicza Sp. z o. o. w Poznaniu realizuje zadania polegające na budowie i rozbudowie sieci gazowej oraz przyłączy gazowych do budynków. Na terenie Gminy Witkowo jest dostępna sieć gazowa dystrybucyjna wysokiego ciśnienia, która zaopatruje w gaz ziemny wysokometanowy. Przez teren gminy przebiega gazociąg DN 200 relacji Trzemeszno – Witkowo, stacja redukcyjno-pomiarowa wysokiego ciśnienia w miejscowości Chładowo o przepustowości $Q=8.000 \text{ m}^3/\text{h}$.

W 2025 roku Polska Spółka Gazownicza rozpoczęła realizację zadania polegającego na „Budowie gazociągu Witkowo – Września wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województwa wielkopolskiego – odcinek KZZU Opatówko – SRP Września”. Budowa gazociągu pozwoli na stworzenie funkcjonalnego systemu dystrybucyjnego gazowego w pełni zintegrowanego z systemem przesyłowym, umożliwiającego efektywny rozptył gazu ziemnego z terminalu LNG i stanowi uzupełnienie kluczowych korytarzy dostaw paliw gazowych w Polsce oraz zapewni zwiększenie zdolności systemowej oraz bezpieczeństwa dostaw paliw gazowych do istniejących i przyszłych odbiorców przemysłowych oraz dla odbiorców z obszarów objętych realizacją inwestycji.

Dane dot. infrastruktury gazowej na terenie Gminy i Miasta Witkowo w latach 2020 – 2024 przedstawia poniższa Tabela.

	LATA				
	2020	2021	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci gazowej ogółem [m]	77.146	80.607	81.197	81.448	81.448
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych [szt.]	327	437	481	513	607
Odbiorcy gazu, gospodarstwa domowe [szt.]	334	873	946	1.187	1.519
Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe [MWh]	6.937,2	9.809,2	11.606,8	11.598,8	11.620,1
Ludność korzystająca z sieci gazowej [osoby]	1153	2.537	2.704	3.253	4.204

Tabela 6. Dane dot. infrastruktury gazowej na terenie Gminy i Miasta Witkowo w latach 2020 – 2024 (źródło: GUS)

Budowa sieci gazowych przyczynia się do zmniejszania emisji szkodliwych substancji ze spalania paliw stałych do powietrza oraz do obniżenia tzw. „niskiej emisji”.

W uchwalanych na terenie Gminy Witkowo miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, np. dla budownictwa mieszkaniowego, określa się zasady zaopatrzenia i obsługi terenu w zakresie infrastruktury technicznej, w tym zasady zaopatrzenia w gaz i budowy nowych sieci gazowych oraz wskazuje się na stosowanie paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, takie jak paliwa gazowe, płynne lub inne, w tym odnawialne źródła energii.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy i Miasta Witkowo przyjęty uchwałą Nr III/20/2018 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVI/127/2016 z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy i Miasta Witkowo to dokument strategiczny, opisujący kierunki działań, zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno-energetycznego tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- zwiększenia efektywności energetycznej oraz poprawy jakości powietrza,
- zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

Aby ustalić potencjał Gminy Witkowo w zakresie ograniczenia emisji CO₂, zwiększenia efektywności energetycznej oraz wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, dokonano analizy stanu obecnego Gminy Witkowo, gdzie przeanalizowano m.in. sytuację demograficzną, zasoby mieszkaniowe, rynek pracy, sieć komunikacyjną, jak również uwarunkowania wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz stan zaopatrzenia Gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy i Miasta Witkowo zawiera Działania/Zadania inwestycyjne zaplanowane do realizacji w ramach planu.

W dniu 12 grudnia 2018 r. Rada Miejska w Witkowie podjęła uchwałę Nr II/13/2018 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy i Miasta Witkowo na dofinansowanie kosztów wymiany systemów ogrzewania na proekologiczne urządzenia grzewcze oraz kosztów wyposażenia budynku lub nieruchomości w urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii. Realizacja powyższej uchwały rozpoczęła się w 2019 roku i została ona zmieniona w 2021 roku.

Celem podjęcia przedmiotowej uchwały jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego ze źródeł niskiej emisji, pochodzącej ze spalania paliw stałych na terenie Gminy Witkowo poprzez system dofinansowań do wymiany systemów ogrzewania zasilanych tradycyjnymi piecami lub kotłami centralnego ogrzewania na paliwo stałe na proekologiczne urządzenia grzewcze (kotły gazowe, olejowe, gazowo-olejowe, elektryczne, kotły na biomasę, kotły na paliwo stałe) lub wyposażenia budynku lub nieruchomości w urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii (pompy ciepła, kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, przydomowe turbiny wiatrowe).

Rodzaj urządzenia proekologicznego w ramach przyznanych dotacji z budżetu Gminy i Miasta Witkowo w latach 2024-2025:

Rodzaj urządzenia proekologicznego							
Rok	Kotły gazowe	Kotły na paliwo stałe	Kotły na pelet drzewny	Kolektory słoneczne	Panele fotowoltaiczne	Pompy ciepła	Kotły elektryczne
2024	29	16	21	3	3	5	1
2025	8	5	27	2	2	10	0

Tabela 7. Rodzaj urządzenia proekologicznego w ramach przyznanych dotacji z budżetu Gminy i Miasta Witkowo w latach 2024-2025 (źródło: opracowanie własne)

W **2024 roku** na dotacje celowe ze środków budżetu Gminy i Miasta Witkowo na dofinansowanie kosztów wymiany systemów ogrzewania na proekologiczne urządzenia grzewcze oraz kosztów wyposażenia budynku lub nieruchomości w urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii wykorzystano kwotę **236.600,00 zł**, a w **2025 roku** kwotę **160.545,00 zł**.

W **2024 roku** udzielono 78 dotacji dla właścicieli nieruchomości, w tym dla właścicieli budynków wielorodzinnych. Zlikwidowano 66 nieefektywnych starych pieców węglowych, w tym podłączenia do sieci ciepłowniczej opalanej węglem i zastąpiono je kotłami gazowymi i

kotłami 5 klasy na ekogroszek, kotłami na pelet i kotłem elektrycznym. Dofinansowano także zakup 3 kolektorów słonecznych, 3 instalacji paneli fotowoltaicznych i 5 pomp ciepła.

W **2025 roku** udzielono 54 dotacji dla właścicieli nieruchomości. Zlikwidowano 40 nieefektywnych starych pieców węglowych i zastąpiono je kotłami gazowymi, kotłami 5 klasy na ekogroszek i pelet drzewny. Dofinansowano także zakup 2 instalacji paneli fotowoltaicznych, 2 instalacji kolektorów słonecznych i 10 pomp ciepła.

Realizacja powyższego zadania przyczyniła się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego ze źródeł niskiej emisji na terenie Gminy Witkowo.

Od 2021 roku w Urzędzie Gminy i Miasta w Witkowie uruchomiony został punkt konsultacyjny Programu „**Czyste Powietrze**”. W ramach porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu mieszkańcy Gminy Witkowo mogą uzyskać pomoc w procesie składania wniosku i uzyskaniu dofinansowania w ramach tego Programu. Celem Programu „Czyste Powietrze” jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Program będzie realizowany do 30 listopada 2029 roku (wydatkowanie środków). Dofinansowanie przeznaczone jest dla właścicieli nieruchomości do wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzenia niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku. W latach 2024-2025 roku prowadzono kilkadziesiąt spraw związanych z dofinansowaniami z tego Programu.

W 2023 roku w ramach współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu rozpoczęto realizację Programu „**Ciepłe Mieszkanie**”, który przeznaczony jest dla właścicieli lokali mieszkalnych na zadania związane z dofinansowaniem do zadań w zakresie wymiany źródeł ciepła i montażu odnawialnych źródeł ciepła. W okresie sprawozdawczym w Urzędzie Gminy i Miasta w Witkowie funkcjonował dla mieszkańców punkt konsultacyjny Programu „Ciepłe Mieszkanie”. Na realizację Programu na podstawie zawartej umowy w tym zakresie z WFOŚiGW w Poznaniu pozyskiwano środki finansowe. W 2024 roku prowadzono 1 sprawę związaną z dofinansowaniem z tego Programu i udzielono dofinansowania w kwocie 7.452,00 zł. W 2025 roku udzielono 4 dofinansowania z tego Programu na zakup pomp ciepła i kotłów na biomasę w łącznej wysokości 57.730,54 zł.

W 2022 roku powstała **Centralna Ewidencja Emisyjności budynków (CEEB)**, czyli cyfrowa ewidencja źródeł ciepła, budowana na podstawie informacji pozyskiwanych z deklaracji właścicieli lub zarządców budynków. Ewidencja została utworzona przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego. Deklaracje CEEB zawierają informacje o liczbie i rodzaju eksploatowanych źródeł ciepła lub źródeł spalania paliw oraz o ich przeznaczeniu i stosowanych w nich paliwach. Ewidencja CEEB działa w obrębie szerszego Systemu ZONE (tzw. Zintegrowanego Systemu Ograniczenia Niskiej Emisji), którego długofalowym efektem ma być poprawa jakości powietrza w Polsce. Obowiązek złożenia deklaracji do CEEB wynika z ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Właściciele i zarządcy budynków oraz lokali z terenu Gminy Witkowo mieli obowiązek złożyć deklaracje CEEB do 30 czerwca 2022 roku bezpośrednio do tej bazy za pośrednictwem Internetu lub w formie papierowej do Urzędu Gminy i Miasta w Witkowie. Deklaracje składane w formie papierowej były wprowadzane przez pracowników Urzędu Gminy i Miasta w Witkowie do CEEB. W przypadku nowego źródła ogrzewania lub jego zmiany dokonuje się aktualizacji w powyższej bazie.

Dzięki CEEB gminy posiadają informacje na temat tego, czym są ogrzewane domy na ich terenie. W przypadku dużej liczby nieekologicznych urządzeń ciepłych – „kopciuchów” – gmina może zaplanować efektywne działania zmierzające do zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzano kontrole właścicieli nieruchomości w zakresie przestrzegania przepisów uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 roku w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego (bez Miasta Poznania i Miasta Kalisza), ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. „uchwała antysmogowa”) (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 8807 ze zm.). Kontrole obejmowały sprawdzanie posiadanych źródeł ogrzewania i ich stanu oraz przestrzeganie przepisów dot. zakazu spalania odpadów w piecach. W 2024 roku przeprowadzono 49 kontroli, a w 2025

roku 98 kontroli w powyższym zakresie.

W uchwalanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, np. dla budownictwa mieszkaniowego określano zasady w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego.

2.5. Ochrona przed hałasem

Ze względu na funkcjonujące lotnisko wojskowe w Powidzu, w 2016 roku **Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął uchwałę Nr XVI/442/16 z dnia 21 marca 2016 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w Powidzu.**

Ze względu na zbyt duży hałas startujących i lądujących samolotów utworzono wokół lotniska obszar ograniczonego użytkowania. Konsekwencją wprowadzenia tego obszaru są ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości oraz norm budowlanych dotyczących izolacyjności akustycznej budynków opisane w treści uchwały, które różnią się w zależności od podstrefy, w której położona jest dana nieruchomość (obszar podzielony jest na strefę zewnętrzną oraz strefę wewnętrzną). W strefie wewnętrznej dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, pod warunkiem zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej. Natomiast w strefie zewnętrznej nie zawarto żadnych ograniczeń w odniesieniu do realizacji nowych budynków mieszkalnych. W zasięgu strefy obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w Powidzu znajdują się miejscowości Czajki, Odrowąż, Jaworowo, Mielżyn, Mąkownica, Gorzykowo, Ruchocin i Ruchocinek, które znajdują się w granicach Gminy Witkowo.

Uchwałą Nr L/986/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 lutego 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2023 r. poz. 2637), zmieniającą ww. uchwałę Nr XVI/442/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w Powidzu, została zmieniona treść §8 pkt 2 lit d powyższej uchwały, umożliwiając w strefie wewnętrznej obszaru budowę, nadbudowę i rozbudowę obiektów, pod warunkiem niepowodowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej.

W ramach ochrony przed hałasem komunikacyjnym **w latach 2024 – 2025** wybudowano nowe drogi, przebudowywano istniejące drogi oraz wykonano remonty częściowe ulic i dróg, o których mowa w pkt. 2.4.

W uchwalanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, np. dla budownictwa mieszkaniowego określano zasady w zakresie ochrony przed hałasem.

2.6. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Na terenie gminy Witkowo znajduje się 11 lokalizacji, w których zainstalowane są urządzenia nadawcze telefonii komórkowej różnych operatorów:

- 1 przy ul. Żwirki i Wigury w Witkowie,
- 1 na budynku banku przy ul. Stary Rynek w Witkowie,
- 1 na budynku kościoła przy ul. Stary Rynek w Witkowie,
- 2 przy ul. Dworcowej i 1 przy ul. Strzałkowskiej w Witkowie,
- 2 w miejscowości Skorzęcin i 1 na terenie Ośrodka Wypoczynkowego w Skorzęcinie,
- 1 w miejscowości Cwierzdzin,
- 1 w miejscowości Mielżyn.

Na podstawie badań Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określa się zasady w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

2.7. Ochrona przyrody

Na terenie Gminy Witkowo wg stanu na dzień 31.12.2025 r. znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

a) pomniki przyrody:

- grupa 32 dębów szypułkowych i bezszypułkowych w m. Skorzęcin, na terenie Ośrodka Wypoczynkowego w Skorzęcinie nad Jeziorem Białym,

- grupa 17 dębów szypułkowych w m. Skorzęcin na terenie Nadleśnictwa Gniezno,
- grupa 3 dębów szypułkowych i bezszypułkowych w m. Skorzęcin o nazwach „Bogdan”, „Paweł” i „Jerzy” na terenie Nadleśnictwa Gniezno,
- pojedynczy dąb szypułkowy w m. Skorzęcin na terenie Nadleśnictwa Gniezno,
- pojedynczy dąb szypułkowy w m. Skorzęcin na terenie Nadleśnictwa Gniezno.

b) **Powidzki Park Krajobrazowy** o powierzchni 24.887,21 ha, który na terenie gminy Witkowo zajmuje powierzchnię 4.931,39 ha,

c) **Powidzko – Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu**,

d) **użytek ekologiczny „Jezioro Czarne”** o powierzchni 59,05 ha obejmujący Jezioro Czarne,

e) **obszar sieci NATURA 2000 PLH300026 „Pojezierze Gnieźnieńskie”**, który obejmuje jeziora, lasy, tereny łąk i torfowisk w północno-wschodniej części gminy.

W okresie sprawozdawczym na terenie Gminy Witkowo nie ustanawiano nowych form ochrony przyrody, w tym pomników przyrody.

Uchwałą Nr XXII/149/2025 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 25 września 2025 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody drzew wchodzących w skład grupowego pomnika przyrody w granicach administracyjnych Gminy i Miasta Witkowo, zmienionej uchwałą Nr XXXVII/185/2025 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 25 września 2025 r., zniesiono formę ochrony przyrody w postaci pomnika przyrody 9 drzew gatunku topola biała (*Populus alba* L.) w m. Jaworowo, gmina Witkowo, uznanych za pomnik przyrody Decyzją Wojewody Konińskiego Nr RLS op-7141/40/79 z dnia 2 listopada 1979 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody. Zniesienie statusu pomnika przyrody drzew nastąpiło z powodu utraty ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych (6 drzew obumarłych, 3 drzewa nieistniejące).

W 2024 roku zakupiono 102 drzewa gatunków lipa, klon, jarzębina, kasztanowiec, które posadzono na terenie Gminy Witkowo. Drzewa posadzono w Witkowie na terenie zieleni miejskiej przy ul. Wrzesińskiej, ul. Wojska Polskiego, ul. Jana Pawła II, ul. Powstańców Wlkp., ul. Łąkowej i ul. Poznańskiej, a także na terenach wiejskich przy ścieżce rowerowej w Skorzęcinie i w pasach dróg gminnych w Ruchocinku, Chładowie, Małachowie Wierzbiczany i Kołaczkowie.

W 2025 roku zakupiono 144 drzewa gatunku lipa, klon i jarzębina. Drzewa posadzone zostaną w Witkowie na terenie zieleni miejskiej przy ul. Wojska Polskiego, ul. Jana Pawła II, ul. Łąkowej, ul. Radosnej, na terenie Przedszkola Miejskiego w Witkowie przy ul. Jasnej, a także na terenach wiejskich przy drodze gminnej w Gaju, na terenie Świetlicy Wiejskiej w Małachowie Żłych Miejsc oraz na terenie kaplicy w Wiekowie. Na część drzew Gmina Witkowo pozyskała dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w ramach realizacji zadania polegającego na zakupie sadzonek drzew miododajnych. Dotację w wysokości 9.331,20 zł wykorzystano na nasadzenia 40 drzew gatunku lipa drobnolistna przy ul. Radosnej w Witkowie.

Przeprowadzano kontrole właścicieli nieruchomości w zakresie wykonywania obowiązków nasadzeń zastępczych drzew i krzewów na terenie Gminy Witkowo w ramach wydawanych decyzji zezwalających na ich usunięcie.

Corocznie Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie wykonywał prace polegające na utrzymaniu terenów zieleni na terenie Gminy Witkowo.

W okresach wiosennym i jesiennym ogłaszane były **komunikaty, przypominające o zakazie wypalania traw i pozostałości roślinnych na polach i łąkach**.

W 2015 roku Rada Powiatu Gnieźnieńskiego podjęła **uchwałę Nr VIII/40/2015 w sprawie wprowadzenia ograniczeń i zakazów używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na jeziorach Powiatu Gnieźnieńskiego**. Powyższy zakaz, z wyjątkami, obowiązuje w ciągu całej doby i przez cały rok. Zakaz nie dotyczy służb publicznych i ratowniczych. Wprowadzenie zakazu i ograniczeń przewidzianych uchwałą będzie zapobiegać naruszaniu równowagi przyrodniczej i wywoływananiu w wodach zmian niekorzystnych dla środowiska roślinnego i zwierzęcego.

Corocznie na potrzeby akcji **Sprzątanie Świata**, Gmina Witkowo współpracowała ze szkołami biorącym udział w akcji. Każdego roku organizowana była także akcja sprzątania plaży i wody kąpieliska w Skorzęcinie.

2.8. Wykorzystanie energii odnawialnej

Na terenie Gminy Witkowo w WitkóWKu funkcjonuje 1 elektrownia wiatrowa o mocy 0,5 MW, dwie elektrownie wiatrowe o łącznej mocy 1,5 MW w Chłądowie oraz dwie elektrownie wiatrowe o łącznej mocy 4,0 MW w Małachowie Żłych Miejs.

Na terenie Gminy Witkowo funkcjonują elektrownie fotowoltaiczne w m.: Ruchocinek o mocy do 2 MW i powierzchni ok. 4 ha, Chłądowo o mocy do 2 MW i powierzchni ok. 3,3 ha, Ćwierdzin o mocy do 1 MW i powierzchni ok. 2,66 ha, Folwark o mocy do 8 MW i powierzchni ok. 6,06 ha, Ruchocinek o mocy do 2 MW i powierzchni ok. 2,9 ha, Ćwierdzin o mocy do 0,9 MW i powierzchni do 1 ha, Witkowo o mocy ok. 2,3 MW i powierzchni ok. 4,5 ha.

Na terenie Gminy Witkowo planowanych jest ok. 70 kolejnych przedsięwzięć polegających na budowie elektrowni fotowoltaicznych w różnych lokalizacjach, o różnych mocach i różnych powierzchniach. Dla części z nich zostały wydane decyzje środowiskowe i decyzje o warunkach zabudowy.

2.9. Ochrona przed skutkami poważnych awarii, bezpieczeństwo chemiczne i biologiczne oraz kłeski żywiołowe

W okresie sprawozdawczym, z uwagi na brak powyższych zagrożeń na terenie Gminy Witkowo, nie realizowano zadań w tym zakresie.

2.10. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna w ramach programu nauczania realizowana jest w każdej placówce oświatowej. W ramach działalności Stowarzyszenia Powidzkiego Parku Krajobrazowego, od kilkunastu lat regularnie organizowane są corocznie konferencje o tematyce ekologicznej, na które zapraszane są dzieci i młodzież oraz społeczność lokalna z terenu objętego Powidzkim Parkiem Krajobrazowym.

W 2024 roku odbyła się kolejna edycja konferencji problemowo-metodycznej z cyklu „**Współlistnienie obszaru przemysłowego i chronionego**”, której motywem przewodnim był temat: „**Przeszłość spotyka przyszłość, czyli jak budować potencjał turystyczny regionu w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe parków krajobrazowych**”. Konferencja odbyła się w Wilczynie. **W 2025 roku** w Centrum Kultury w Kleczewie odbyła się XVI Konferencja z cyklu „**Współlistnienie terenu przemysłowego i chronionego**” pod hasłem „**Czynna ochrona przyrody w dobie zmian klimatycznych – wyzwania, szanse i ograniczenia**”. Konferencje organizowane były przez Stowarzyszenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego. W wydarzeniach wzięli udział przedstawiciele samorządów, Nadleśnictwa Konin, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu UAM w Poznaniu oraz uczniowie szkół wraz z nauczycielami, a także zainteresowani mieszkańcy.

W ramach działalności Stowarzyszenia Powidzkiego Parku Krajobrazowego organizowane były w szkołach konkursy związane z ochroną środowiska, w tym kolejne systematyczne edycje konkursu „**Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski**” oraz inne akcje edukacyjne, np. rajdy rowerowe, warsztaty terenowe z wykorzystaniem ścieżki dydaktycznej w Skorzęcinie, konkursy, warsztaty i wykłady w szkołach.

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu przeprowadzał liczne programy i akcje edukacyjne skierowane głównie do dzieci i młodzieży.

Stowarzyszenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego we współpracy z gminami na terenie Parku, w tym Gminą Witkowo, prowadzi mobilną aplikację **Ekomuzeum Powidzkiego Parku Krajobrazowego**. Aplikacja prezentuje trasy turystyczne, które ułatwiają zwiedzanie terenu parku. Aplikacja to także bogata baza obiektów podzielonych na różne kategorie ułatwiające wyszukiwanie, takie jak miejsca i obiekty historyczne, muzea, miejsca ciekawe przyrodniczo, obiekty oferujące produkty lokalne i organizację warsztatów. Każdy obiekt posiada swoją wizytówkę ze zdjęciem, opisem i współrzędnymi umożliwiającymi szybkie uruchomienie nawigacji. Aplikacja powstała w ramach realizacji przez Stowarzyszenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego przedsięwzięcia pn.: „Przygotowanie aplikacji Ekomuzeum Powidzkiego Parku Krajobrazowego” dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

W 2024 roku Stowarzyszenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego, do którego należy

Gmina i Miasto Witkowo, uzyskało wsparcie z budżetu Samorządu Województwa Wielkopolskiego w kwocie 40.000,00 zł na realizację projektu „**Stworzenie miejsc postojowych oraz promocja szlaków rowerowych Powidzkiego Parku Krajobrazowego**”. W ramach zadania w każdej gminie członkowskiej ustawiono stację napraw rowerów, ławki ze stojakami rowerowymi, tablicę z mapą szlaków rowerowych PPK, a także przygotowano mapy z przebiegiem szlaków rowerowych. Na terenie Gminy Witkowo takie miejsce utworzono w okolicach wjazdu na teren Ośrodka Wypoczynkowego w Skorzęcinie.

W 2025 roku przy Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Mielżynie zrealizowano projekt pn. „**Wiało edukacyjna wraz ze ścieżką dydaktyczną**”. Na ławostołach umieszczone są informacje „Zwierzęta i rośliny chronione”, „Łąka kwietna – ostoja bioróżnorodności w przyrodzie” i gra edukacyjna. Ponadto na boisku została zamontowana ścieżka dydaktyczna ze stacją pogody, gram i tablicami edukacyjnymi. Do nauki segregacji odpadów ustawiono edukacyjny zestaw koszy na odpady. Na boisku zamontowano drewniane stojaki na 28 rowerów. Na terenie boiska posadzono drzewa i krzewy, w tym m.in. lipy, graby, miłorzęby japońskie, kaliny, śliwy, dąb, buk, platán i czeremcha. Uczniowie szkoły oraz mieszkańcy Mielżyna mogą dzięki realizacji zadania zdobywać wiedzę i nabywać umiejętności związane z ochroną środowiska, bioróżnorodnością oraz zrównoważonym rozwojem. Dotacja na realizację projektu z WFOŚiGW w Poznaniu wyniosła 108.330,00 zł, przy wkładzie własnym Gminy i Miasta Witkowo w kwocie 25.000,00 zł.

Gmina Witkowo **w 2025 roku** otrzymała także dofinansowanie w kwocie 120.000,00 zł od WFOŚiGW w Poznaniu przy wkładzie własnym w wysokości 30.000,00 zł na **2 pracownice ekologiczne** w Szkole Podstawowej nr 1 im. Adama Borysa w Witkowie i Szkole Podstawowej nr 2 im. Lotnictwa Polskiego w Witkowie. Pracownice ekologiczne to doskonała okazja do kształtowania postaw proekologicznych, rozwijania umiejętności i pasji wśród młodych ludzi, co może mieć długotrwały pozytywny wpływ na życie oraz przyszłość naszej planety.

W ramach nauczania w przedszkolach w Witkowie, Mielżynie, szkołach podstawowych w Witkowie, Gorzykowie, Mielżynie i szkole ponadpodstawowej w Witkowie przeprowadzano w latach 2024-2025 liczne działania ekologiczne wśród dzieci i młodzieży. Do najważniejszych akcji i działań można zaliczyć: „Sprzątanie dla Polski”, „Kubusiowi przyjaciele Natury”, szkolny konkurs plastyczny „Eko Kwiat”, Tydzień Ekologiczny, „Sprzątanie Świata”, „Mój pojazd ekologiczny”, Dzień bez plastiku, „Światowy Dzień Ziemi”, „Chrońmy Warstwę Ozonową”, „Światowy Dzień bez Samochodu”, konkurs przyrodniczy „Poznaj nasz ŚWIAT”, „Dzień Krajobrazu”, warsztaty przyrodnicze. Ponadto uczniowie brali udział w zbiórkach nakrętek, baterii i elektrośmieci.

Celem powyższych działań było uświadamianie dzieci i młodzieży, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe, wszystko co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska, uświadamianie dzieci na zachowanie czystości w otoczeniu, pogłębianie wiadomości na temat roślin i zwierząt, uświadamianie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody, kształtowanie umiejętności racjonalnego korzystania z odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody, kształtowanie postawy świadomego konsumenta, zapoznanie ze sposobami odzyskiwania surowców i odpadów, wdrażanie do segregacji śmieci, kształtowanie własnego „ja” w harmonii ze środowiskiem, rozwijanie aktywnych form wypoczynku na łonie natury, poznawanie ciekawych miejsc w najbliższej okolicy, kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego.

3. PODSUMOWANIE

Opracowanie niniejszego raportu ma na celu określenie stopnia realizacji zadań za lata 2024-2025 na terenie Gminy Witkowo wynikających z „**Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Witkowo na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029**”.

Raport został wykonany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 647).

Działania inwestycyjne na terenie Gminy Witkowo były prowadzone w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju gminy ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego i cennych walorów przyrodniczych gminy.

Duży nacisk położono na realizację zadań polegających na dofinansowaniu do wymiany systemów ogrzewania zasilanych tradycyjnymi piecami lub kotłami centralnego ogrzewania na paliwo stałe na proekologiczne urządzenia grzewcze (kotły gazowe, olejowe, gazowo-olejowe, elektryczne, kotły na biomasę, kotły na paliwo stałe) lub wyposażenia budynku lub nieruchomości w urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii (pompy ciepła, kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, przydomowe turbiny wiatrowe), dofinansowaniu do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, budowie ścieżek rowerowych, budowie dróg dojazdowych do gruntów rolnych, przebudowie i modernizacji dróg, rozbudowie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, zmianie systemu ogrzewania w budynkach gminnych, konserwacji rowów melioracyjnych, utrzymaniu zieleni i nasadzeniach drzew, usuwaniu azbestu i odpadów rolniczych oraz prowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów.

Ważnym działaniem w okresie sprawozdawczym było zarządzanie systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy i Miasta Witkowo.

W wyniku realizacji w 2024 roku na terenie Gminy i Miasta Witkowo zadania polegającego zbiórce odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag, osiągnięto wysoki efekt ekologiczny poprzez zebranie od rolników dużych ilości odpadów z działalności rolniczej.

Istotnym działaniem w zakresie ochrony wód było podjęcie współpracy w zakresie przywrócenia zasobów wodnych w jeziorach Powidzkiego Parku Krajobrazowego i na obszarach przyległych oraz poprawy stosunków hydrologicznych w tym rejonie.

Prowadzono także dla mieszkańców punkt informacyjny Programu „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”, dzięki czemu mieszkańcy korzystali z dofinansowań w celu poprawy powietrza atmosferycznego.

Ważnym zadaniem wspierającym utrzymanie i ochronę środowiska naturalnego była edukacja ekologiczna. W ramach tego zadania wspierano szkolne konkursy o tematyce ekologicznej oraz akcje związane z ochroną przyrody. W realizacji działań edukacyjnych duży udział ma także działalność Stowarzyszenia Powidzkiego Parku Krajobrazowego, które było m. in. organizatorem licznych konkursów dla młodzieży szkolnej i konferencji o tematyce ochrony przyrody na terenie Powidzkiego Parku Krajobrazowego.

Zadania określone na lata 2024 – 2025 w „**Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Witkowo na lata 2022 – 2025 z perspektywą do roku 2029**”, w zależności od ich charakteru i stopnia złożoności zostały zrealizowane lub są kontynuowane w ramach możliwości finansowych Gminy Witkowo i dofinansowań zewnętrznych.

Działania podejmowane przez Gminę Witkowo w latach 2024 – 2025 przyczyniły się do utrzymania istniejącego dobrego stanu środowiska naturalnego oraz ochrony cennych zasobów przyrodniczych Gminy Witkowo, poprawy jakości powietrza atmosferycznego, a także poprawy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i infrastruktury drogowo-rowerowej.

Opracował:

Piotr Janowicz – inspektor UGiM Witkowo

Zatwierdził:

Burmistrz Gminy i Miasta Witkowo
/-/ Krzysztof Szoszorek
/podpisano elektronicznie/